

NB. Kõik esimese küsimustebloki küsimused on pärit 2004 aasta 14.veebbruaris Pärnus peetud Eesti paarismänguetapi komplektist. Küsimuste autoriteks olid Toomas Talviste, Olavi Oja ja Lauri Naber. Mäng toimus Kuursalis ja selle võitis paar Särgava-Pahtma. Ülejäänud medalistid peale Alar Särgava on tänaseks „suurest spordist” loobunud.

1.Üks alkoholilembesemaid antiiktegelasi on kahtlemata Dionysos. Suureks eeskujuks veinijumalale oli tema saatürist kasvataja, kiilakas ja kõhukas vanamees, keda nähti enamasti vaid raskes joobes ja imelikke flöödiviise tinistamas. Ta ei olnud võimeline isegi oma eesli seljas püsima ning tihtilugu kukkus ta maha ja jäi kuhugi suvalisse kohta lamama – sellises positsioonis kujutasid teda nii Rubens kui van Dyck oma maalidel. **Kes oli see antiikmaailma napsikangelane?**

2.Jaanuaris 1917 dešifreerisid Briti krüptograafid Saksamaa välisministri Arthur Zimmermanni telegrammi ühe riigi Saksa konsulile Von Eckhardtile, milles teavitati peatsest totaalse allveesõja alustamisest ja tehti ettepanek sõjaliseks liiduks. Kui britid informeerisid toimunust USA-t, oli see ameeriklastele ettekäändeks sõtta astumisel. Ajalukku ongi see läkitus läinud Zimmermanni telegrammi nime all. **Mis riigi valitsusele Saksamaa ettepaneku tegi?**

3.Me teame päris hästi maailma suurimaid linnu aastal 2000, ent milline oli maailma elanikerohkeim linn eelmisel millenniumivahetusel ehk aastal 1000? Linn paikneb Euroopas ja seal elas tollal ca 450 000 elanikku. 7 linna tollasest 10-st suurimast paiknesid Aasias (2. Kaifeng Hiinas,) lisaks veel Kairo Egiptuses ja kahes maailmajaos asubv Konstantinoopol. Muuseas, sadakond aastat varem oli Bagdadis elanud ligi miljon inimest, kuid abbassiidide nõrgenedes oli see millenniumivahetuseks mitmekordselt vähenenud.

4.Kesk-Aasia ja Taga-Kaukaasia vabariikides on pärast Nõukogude Liidu lagunemist toimunud hulgaliselt vanade linnanimedede tagasiandmisi. Ere näide on kindlasti Kasahstani pealinna saaga, mis mitme nime- ja isegi linnavahetusega on tänaseks jäänud pidama Astana peale. Tähelepanuvääriva nime on aga tagasi saanud aastaid Majakovski nime kandnud luuletaja sünnilinn Gruusias, mille uus-vana nimi on peaaegu identne ühe riigi pealinna nimega. **Mis linnas sündis Majakovski**(igaks juhuks täpsustan, et linnaõigused sai linn alles aastal 1981?

5.Kui küsitav 1957.a jaanuaris suri, alustas “The New York Times” nekroloogi sellega, et lahkunud on Ameerika väljapaistvamaid merkirjanikke. Ta kirjutas 25 täispikka teost ja üle 200 lühiloo ajalehtedele-ajakirjadele. Kasvanud South Bostonis 12-lapselises kaluriperes, pääses ta 1895.a. 27-aastaselt Harvardi ülikooli, kust järgmisel aastal loengutelt puudumise pärast eksmatrikuleeriti. Ta võitles 9. Massachusettsi väeosas San Juan Hillis, Hispaania – Ameerika sõjas, käis paavst Pius X privaataudientsil Roomas 1911.a., kandideeris 1912. ja 1914.a USA kongressi Progressiivse partei ridades, töötas Iirimaa Ameerika rahukomitee ühe juhina. Ent maailmakuulsuse teenis ta ühel teisel elualal. **Kes?**

6..**Mida tegid aastal 2017 kõige rohkem need mehed?Kes on kõik küsitavad?** 1.Andres Kalvik (74 korda)2. Tanel Piirimäe (68) 3. Margus Leedo (67) 4. Petteri Schultz (62) 5. Allar Nõugast (61) 6. Rasmus Maalinn (60) 7.-8. Egerd Pajustik (56) 7.-8. Mikk Kütt (56) 9.-10. Erkko Liiv (54) 9.-10. Richard Toom (54) .2018 aasta andmeid mul veel pole aga nimed võivad vabalt olla samad.

7. 2018 1. märtsil andsid Euroopa Liidu ja USA regulatiivorganid maailma suurimatele selle valdkonna firmadele Essilorile ja Luxottikale voli ühineda korporatsiooniks, mis hakkab kandma nimetust EssilorLuxottica. Ühinemine pidi lõpule jõudma hiljemalt 2018 septembri lõpuks. Oma tööstusharus peetakse Essilori niigi pidurdamatuks, kõike endasse neelavaks jõuks.Essilor on viimase 20 aasta jooksul üles ostnud rohkem kui 250 väiksemat ettevõtet. Essilor ja Luxottica etendavad kesket ja kindlat rolli märkimisväärse hulga inimeste elus. Nende tooteid kasutavad umbes 1,4 miljardit klienti. **Milliste toodete turg on EssilorLuxottika käes?**

8.1987. aasta 24. veebruari keskpäeval ratsutas ta umbes pool tundi, mustal hobusel [Tallinna Vanalinnas](#) ja [Toompeal](#) hoides käes sini-must-valget lippu. Seejärel sõitis ta taksoga Tallinnast välja ja varjas ennast umbes kuu aega tuttavate juures. Ametivõimud vaikisid toimunu maha Seda ajaloolist sündmust käsitleti ka teleseriaali ENSV ühes osas. **Küsin meest, kes selle suht hullu tükiga hakkama sai.** Tegu oli tollal suhteliselt tuntud muusikuga, kes tegi ta kaasa ansamblites [Proov 583](#) (laulja ja kitarrist), [Gunnar Grapsi Grupp](#) (kitarrist), [Linnu Tee](#) (1986–1988 kitarrist, klahvpillimängija). Aastal 1989 emigreerus ta Austraaliasse ja tegeleb seal muusikaga tänini.

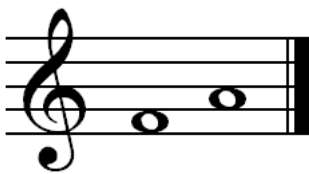

9.Fotol on üks menufilmi „Eia jõulud Tondikakul” peategelastest. Veel 19. sajandil oli see suur kakuline Eestis tavaline, seejärel kadus siit ligi sajandiks. Aastast 2009 on teateid selle kohta, et lind pesitseb taas Ida Virumaal. Eestios on küsitav lind arvatud esimesse kaitsekategooriasse. Maailmas arvatakse linde olevat alles u 63 000. **Nimetage see kaklane(Strix nebulosa), kes Eestis elavatest kakkudest jääb suuruse poolest alla vaid kassikakule.**

10.Nüüd kuulete esinemas üht aastail 1969 kuni 1975 tegutsenud bändi, mis on ka hiljem(viimati 2015) mõnel korral kokku tulnud. Bändi laialimine 1975 l polnud iseenesest suurem asi õnnetus, sest Rod Stewart alustas seejärel soolokarjääri, Ronnie Wood liitus lõplikult Rolling Stonesiga nagu ka Ian McLagan.Kennedy Jonesist sai aga peale Keith Mooni surma The Who trummar. Selles bändis jõudis mängida ka Jaapani ilmselt tuntuim, kuid praeguseks absoluutselt avalikkuse eest tagasitõmbunud, rokkar Tetsu Yamauchi. **Mis ansambel?**

11. Fotol olev näitleja tegi oma läbimurde, saamaks kunagi mälumänguküsimuseks, leitnant Starbucki rolliga „Battlestar Galacticas” 1970te lõpus. Silma jäi ta juba 1974 aastal, kui ta mängis Twiggy psühhootilist naisepeksjast abikaasat, supermodelli kinodebüütfilmis „W”
Ta on tuntud samuti kui teatrinäitleja, tema rollide hulka on kuulunud ka Hamlet, keda ta kehastas 1987 aastal Abbey Theatres Manhattani. Ta on kirjutanud ka elulooraamatu „Confessions of a Kamikaze Cowboy”, millises käsitleb muuhulgas ka oma võitlust vähiga. **Kes on see näitleja?**

12. Pildil on muusikahariduseta inimestele absoluutselt arusaamatu asi-
Ametliku definitsiooniga - **intervall**, mille **astmeline suurus** on 3 ja **tooniline suurus** 2 **tooni**. Ometi teavad ilmselt kõik saalisviibivad kilvarid küsitavat tänu ühele Eesti kultusfilmile. **Mis on pildil?**

13. 2017 aasta septembris tulid Suurbritannias käibele uued 10 naelased rahatähed, kus seni kujutatud Charles Dickensi asemel võttis koha sisse üks teine kirjanik, kelle eluaastateks on 1775-1817. Eesti keeles on ilmunud vähemalt 10 küsitava autori teost. Teiste seas ka „Kolm öde” ja „Watsonid”. Kes vahetas Dickensi välja?

14. Olen sellelt alates 1984 aastast masstoodetud fotokaameralt kustutanud kaamera valmistanud tehase nime, See kaamera pani 1991 aastal juhuslikult aluse tervele fotograafia alamliigile, mille 10 kuldreeglit on järgmised: 1. Kanna oma kaamerat alati kaasas. Kuna– kaamerate kered on tehtud plastikust, on nad kerged ja kompaktsed. 2. Pildista igal ajal. 3.....graafia on osa sinu elust. 4. Püüa pildistada varjatult. 5. Pildista nii lähedalt kui võimalik. 6. Ära mõtle! 7. Ole kiire! 8. Sa ei pea teadma, mida tahad pildistada. 9. Sa ei pea teadma seda ka pärast nupule

vajutust. 10. Ära muretse fotograafia reeglite pärast. **Mis sõna sobib lünkadesse!**

15. Näete pidulaua taga istumas isa ja tütar. **Mis on nende ühine perekonnanimi?**

16.Fotol on Pekingi OM pronksmedalist, ainus raskekaalupoksija peale Anthony Joshuad, kellele kuulub hetkel mõne poksiföderatsiooni maailmameistrivõõ. WBC raskekaalu maailmameistritiitel kuulub talle aastast 2015. Profipoksijana on mees pidanud 41 matshi-võitnud neist 40 (neist 39 nokaudiga)1 matsh lõppes viigiga.Viimati oli ta poksiringis möödunud aasta 1. detsembril kui tal õnnestus Tyson Fury ga viiki poksida. **Poksija?**

17.USAs nimetatakse nii maitsestatud, suitsutatud ja keedetud või aurutatud veiseliha.Millegipärast loetakse seda just NY le iseloomulikuks roaks, kuigi kohalikud väidavad ise et söövad ramen nuudleid oluliselt sagedamini kui küsitavat . Rootsis: on see kergelt soolatud, maitsestatud ja külmsuitsutatud sisefilee. Suurbritannias aga hoopis roosakas soolaliha. **Tegu ei tarvitse alati olla üldse veiseliha, vabalt võib seda nime kanda ka hoopis sea- või kalkuniliha valmistatud toode. Ka Eestis on juba olemas peenemaid pizzakohti, kus küsitavat ka pizzakattena pakutakse. Nimetage see liharoog!**

18.See esmakordselt 1662 aastal äramainitud linn, kandis kuni 1962 aastani vaheldumisi nimesid Stanislav ja Stanislavov. Tänapäeval on tegu 235 000 elanikkonnaga regioonikeskusega. Linn on praeguse nime saanud fotol olevalt mehelt. Linnas on sündinud ka nobelist, kes on kandilisel fotol. **Linn?**

19.Selle uudissõna lansseerimisel massidesse tegi põhitöö ära Karl-Erik Taukar.Täitsa võimalik, et ta mõtles selle sõna ka ise välja. Ta on selle sõnaga kiitnud nii burgereid, kui oma uut singlit. Samuti Uudo Seppa. Loomulikult sattus see uudissõna ka Eesti Ekspressi „Nädala sõna „ rubriiki. **Millise sõnaga rikastas eesti keelt Taukar?**

20.Nüüd kuulete Tartu Sadamateatri etendusest „Tõde ei anta kellelegi andeks” alguse saanud muusikalist projekti, mille vedajad on näitlejad Madis Mäeorg ja Veiko Porkanen. **Millist tänast mängu arvestades igati küsimisväärilist nime see kooslus kannab?**

21. Nii nimetatakse teisti kaarluiteid – poolkuukujulisi luiteid, mis asetsevad valitsevate **tuulte** suunaga risti ja kumerusega vastu tuult. Sama nime kannab ka prantslaste juhitud mässutõrjeoperatsioon Saheli piirkonnas, mille eesmärk on toetada piirkonna riikide võitlust islamiäärmuslastega ning tõkestada seeläbi ka osaliselt Euroopa suunalist massiimmigratsiooni. Osa sellest operatsioonist on ka malis baseeruv Eesti väekontingent. **Luide/operatsioon?**

22. Vene maalikunsti uue Glasnostist mõjutatud etapi stardipauguks loetakse seda 1988 aastal autori poolt lõpetatud maali „«Вечная Россия»“. Maal pühendati Venemaa ristiusku pöördumise 1000le aastapäevale. **Nimetage see lapsena Leningradi blokaadi üle elanud kunstnik(1930-2017)!**

23. Ita Ever andis detsembris peale viimast „Viimasel minutil“ etendust Draamateatris edasi, tema valduses olnud Liina Reimani sõrmuse. **Kellele andis ta sõrmuse edasi ja kellelt ta sõrmuse aastal 1984 hoiule sai?**

24. Nimetage Horvaatiale kuuluv saarestik Aadria mere põhjaosas, mille järgi on saanud nime 1945 aastal asutatud Itaalia moemaja, mille põhitoodanguks on meeste ülikonnad. Tuntuimatest klientidest saab ära märkida Donald Trumpi, Vladimir Putini, Pierce Brosnani, Daniel Craigi, Al Pacino ja kogu ansambli Metallica, kes on kogu täiega aastast 2016 moemaja uuteks esindusnägudeks. **Saarestik/moemaja?**

25. Millisele riigile kuulub kurikuulus Bikini atoll, mille lähedal merepõhjas elab Käsna Kalle?

26.Sellel fotol on Austria kunagine filmidiiva. Ta oli üks Rainer Werner Fassbinderi muusadest ja osales kokku 7 tema filmis. Ta oli pikka aega üks Freddie Mercury lähimaid sõpru ja kolmekakaaslast. Väidetavalt olevat sagedane stsenaarium olnud see, et kui Freddiele mõni heteromees meeldima hakkas, siis küsitav meelitas mehe süngi ja hiljem liitus ka Freddie ning tõenäoliselt polnud pärast tegu enam veendunud heteromehega. Tänu oma vormidele oli küsitava hüüdnimi "the German **Jayne Mansfield**". Aastal 2002 sai küsitav 61 aasta vanusena infarkti ja kolis paremasse paika. **Kes?**(Kohasem oleks teda küsida muidugi kuu aja pärast)

27.Fotol olev endine tippsportlane tegi möödunud aastal karjääriredelil kiire tõusu ja leidis end uuel vastutusrikkalt tööpostilt.
Kes on fotol?

28.Küsin hinnatud stsenaarist ja näitekirjanikku, kes kirjutanud teksti nii mõjusatele filmidele nagu «Glengarry Glen Ross» (1992) ja «Saba liputab koera» («Wag the Dog», 1997). Lavastajana on ta lahanud inglise kõrgklassi vaoshoitud elustiili («Winslow poiss», 1999) ning paljastanud Hollywoodi filmitegijate moraalset mädanemist («State and Main», 2000). Kõige mõjusam on ta siiski olnud Ameerika kriminaalide seltskonnas liikudes. Selles valdkonnas on ta teinud ka oma senise karjääri kõige meisterlikumad teosed «Mängude maja» («House of Games», 1987) ja «Hispaania vang» («The Spanish Prisoner», 1997). Samuti on tema kirjutatud stsenaarium Sean Connerile Oscari toonud „The Untouchables” Eestis on teatrites korduvalt mängitud nii tema “Oleannat” kui ka “American Buffalot”(linnateatris nimetusega “Äri”) Ta on ka ise filmilavastajana kätt proovinud, näiteks suurepärase krimipõnevikuga “Heist “ Gene Hackmaniga peaosas.
Nimetage see tunnustatud autor, kes on pärjatud nii Pulitzeri kui ka Tony ga!

29.Küsin alates 1956 aastast toodetavaid võimsaid lavaprojektoreid, mida kasutatakse staadionikontsertidel ja eriüritustel esinejate väljavalgustamiseks. Kaubamärk on registreeritud ning nende prozede ja nende veel suuremate vendade - nimega “Gladiator” tootjaks on Strong Lightning of Omaha. Alates 1980 aastast peaks nende prozede nimi olema tuttav igale mainstream muusikasõbrale. **Nimi?**

30.Nii kummaline kui see ka ei ole, kirjutati ka mujal NSVLis peale Baltikumi Rock-oopereid. Küsin ehk kõige tuntuimat neist. Selle rock ooperi kirjutas helilooja Aleksei Rõbnikov Andrei Voznessenski poeemi alusel. Esietendus toimus 1981 Lenkom is. Ooperi lavastas Mark Zahharov. Peaosades olid Nikolai Karatsentsov (krahv Rezanov), Jelena Shanina ja Aleksandr Abdulov. Ooperi aluseks on vene diplomaadi ja ränduri Nikolai Rezanovi eluseigad 19.saj alguses toimunud Ameerika reisi ajast, mil ta armub San Francisco komandandi 15-aastasest tütrest Conchitasse. Nime sai ooper aga Rezanovi laevade järgi. **Mis rockooper?** Kuulete ka selle üht tuntuimat lugu.

31. Fotol olevas kabelis või siis abikirikus puudub juba ligemale 70aastat oma kogudus ja see võimaldab kabeli korda teinud külakogukonnal, seda välja rentida ka ilmalike ürituste tarvis. Ligemale 100 inimest mahutav romantiline kabel on populaarne pulmapaik ja viimasel ajal on selle üles leidnud ka erinevad filmi- ja teletegijad. Seal on filmitud Norra mängufilmi „Kuradisaare kuningas”, tehtud teleseriaali „Kuum jälg” ja otse loomulikult nägi kabelit menukis „Klassikokkutulek 2”. Omapärane on kabeli alatarimaali lugu. Alatarimaal läks kaotsi mitukümmend aastat tagasi, kuid leiti pooljuhuslikult Pelgulinna ühelt pööningult. Maal restaureeriti ja seda eksponeeritakse nüüd Tallinna Jaani kirikus. Kabelis

endas on aga alates 2011 uus ainulaadne sakraaltaies. Anu Raua gobeläänvaip „Armuaeg”. **Mis külas see kabel asub?**

32. Detsembrikuus jõudis teleekraanidele Eesti esimene venekeelne komöödiasari. Telesarja produtsent on Darja Saar. Komöödia stsenaariumi kirjutas Juri Rusin ning režissööriks on [Irina Vassiljeva](#). Osaliselt finantseeriti seriaali tootmist ka Hooandja portaali kaudu. Eesti näitlejatest teevad kaasa Toomas Tross ja Kalju Orro. Esilinastus seriaal aga möödunud sügisesel PÖFFil. **Mis on selle integratsiooniseriaali nimi?**

33. Selle taim eestikeelset nimetust on julm taim (*Cruel Plant*) ja moskiito lõks (*Moskito Trap*), sest ta vangistavat lühiajaliselt jalgupidi oma tolmeldajaid, meelitavat liblikaid munema ja hävitab seejärel nende vastsed, samuti nagu talle laskuvad moskiitod. Teisalt on ta ametlikult tunnustatud ravimtaimeks. Tema juurt kasutatakse diureetikumina ja palavikualandajana. Ühe versiooni kohaselt andvat tema juure kasutamine igavese nooruse. Valged õied on lõhnavad. Pinnase suhtes on ta vähenõudlik, kuid eelistab niisket, hea drenaažiga kobedat nõrgalt happelist mulda. Taim (*Cynanchum ascurifolium*), on pärit Hiinast, Jaapanist ja Koreast. Hiinas Junnani provintsis kasvab ta 800 m kõrgusel kivistel kaljudel täispäikeses. Perekond on suur, sellesse kuulub umbes 300 liiki. Eesti botaanika terminoloogia komisjon võttis alles möödunud aastal kasutusele küsitava taime eestikeelsed nimed. Lisaks leebele (*Cynanchum ascurifolium*) on olemas ka teravnev (*Cynanchum acuminatum*) küsitav. Igatahes on tegu väga omapärase taimenimega. Fotol on siiski leebe. **Mis taim?**

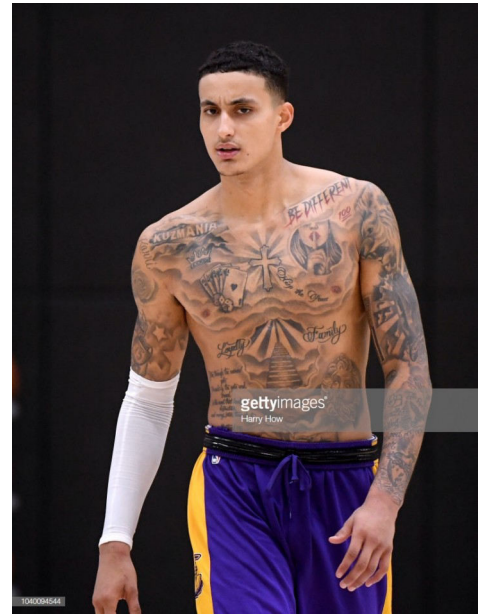
34. Julie Andrews ja John Cleese on kolmes täispikas filmis kehastanud abielupaari. **Nimetage kõigi nende filmide pealkirjas olev sõna!**

35. Millise maailmakuulsalt Ibiza ööklubi logolt on pärit need kirsid? Selle klubi nimelist peosarja on korraldatud ka Eestis. (ja Pärnus)

36. Sellel 1850 aastast pärit maalil, kujutatud parempoolse (ilma kiivrita mees) mehe eesnimi langeb kokku vasakpoolsel pildil oleva tätoveeritud tüübi perekonnanimega. **Ühine nimi?**

37. Küsitav relv on suurekaliibriline (kaliiber .44 kuni .50 magnum) ja laeb gaasimehhanismiga. Relvast on saanud üks märulifilmide ikoone (üle 500 „rolli“ tele- või kinofilmides), kuna näeb suur ja efektne välja. Näiteks Mark XIX kaalub 2 kilo ja selle toru pikkus on kuni 10 tolli. Maksimaalne laskekaugus on 200 meetrit. Sellest kõigest hoolimata on relv praktikas üpris mõttetu, realselt leiab see kasutust vaid jahispordis ja ka seal ei ole ta kõige efektiivsem. Relva tootab Magnum Research. Relv on saanud oma nime ühe faunaesindaja järgi. **Mis on kirjeldatud relva nimi?**

38. See jõgi algab Vogeeside läänenõlvadelt ja suubub Koblenzis vasakult poolt Reini. Jõe pikkus on 544 km. Jõe pikim lisajõgi on Saar (229 km). Jõe järgi on saanud nime tervelt kaks Prantsusmaa departemangu pealinnadega Metz ja Nancy. See on Luxembourg ja Saksamaa piirijõeks ning kogu Luxembourg veinikasvatuse asetus selle jõe ääres 42 km pikkusel ja u 700 m laiusel alal. Selle jõe ääres asuvad ka näiteks Trier (GER), Schengen (LUX) ja Metz (FRA). **Mis jõgi?**

39. Enamvähem täpselt 7 aastat tagasi ilmus Eesti ajakirjanduses järgmine uudis: "Tutvumisportaal avas oma 40 000 kasutajale Eestis maailmas unikaalse kohtinguteenuse, mis võimaldab kõikidel vallalistel leida ideaalne kaaslane ja lahe kohtinguid ühest portaalist. Esimese päevaga kasutas uut teenust üle 3000 inimese. ..." Tegu oli Andrei Korobeiniku poolt loodud tutvumisplatvormiga, mis järgnes Rate.ee le peale seda, kui Rate sai maha müüdnud (ja hiljem tagasi ostetud). Hoolimata sellest, et olles lansseerinud turule nii Rate kui küsitava portaali, on Elu24 uudise põhjal, Andrei siiski sunnitud otsima enda tulevast hoopis Tinderi kaudu. **Nimetage see Korobeiniku poolt loodud tutvumisplatvorm nr 2?**

40. Nüüd kuulete üht serenaadi. **Kes on helilooja?**

41.Küsin aastal 1708 29.septembril toimunud lahingut, mida Vene ajaloolased armastavad Peeter I tsiteerides nimetada „Poltaava lahingu emaks”.Ehkki algselt kuulutati küsitavas lahingus venelaste suurt võitu, on tänapäeval hinnang lahingu tulemustele muutunud. Vene vägede kaotused olid suured ja nad ei suutnud saavutada oma peamist eesmärki, milleks oli Lewenhaupti väesalga purustamine. Selle asemel, et taganevaid rootslasi jälitada, marssisid nad hoopis teises suunas, rahuldudes desertööride kütimisega .**Nimetage see lahing, kus Adam Ludwig von Leuwenhampti poolt juhitud ja suures osas Baltikumis moodustatud Rootsi väesalk pidi võitlema endast u kaks korda suuremate Vene vägedega Peeter I ja Aleksandr Menshikovi juhtimisel!**

42.Kuus Aafrika kõrgeimat tippu mandri TOP 10 st asuvad just küsitavas riigis. Tõsi üks tipp e kõrgeim neist Ngaliema või ka Mount Stanley(5109m) asub kahe riigi piiril.Kõik kuus tippu asuvad Rwenzori mäeahelikus. Riigi president on praegu Yoweri Museweni. Riik on Aafrika suurim pagulaste vastuvõtja. Praegu viibib riigis üle 1,4 miljoni pagulase, kellest u 188 000 saabus riiki möödunud aastal. **Mis riik?**

43.Küsin parempoolsel fotol olevat, tuntud skandaalset kirjaneitsit, keda kehastas möödunud aastases eluloofilmis Keira Knightley(vasakpoolsel pildil)?

44.Need, kes on näinud vähemalt üht EstLat korvpalli ühisliiga Lätis toimunud mängu, on ehk ka märganud, et Läti korvpallikohtunike vormi seljale on kirjutatud, ühe Eestit olümpiamängudel kaks korda esindanud sportlase perekonnanimi. Tegelikult on muidugi tegu ühe Läti kindlustusfirma sponsorreklaamiga. Kindlasti on hea ka teada, et samanimeline firma on Euroopa suurim põrandatekstiilide e vaipade tootja. **Nimetage see kindlustusfirma/vaibatootja/sportlane!**

45.Maaailma ühed omapäraseimad närilised elavad ainult Sulawesi saarel.*Paucidentomys vermidax* kaevab endale maa aluseid käike ja toitub vihmaussidest. Teg u on ainsate närilistega maailmas, kes ei
Mille poolest on see näriline eriline?
(täitke lünk!)

46.Itze-Leib Schmuilowsky sündis 1901. või 1902. aastal vaeses juudi perekonnas Pärnus. Varase lapsepõlve veetis ta Kuressaares, kust ta koos perekonnaga 1906. aastal USA-sse emigreerus. 1915. aastal muutis isa pereliikmete nimed. Itze-Leib suri 1974. aastal New Yorgis Pennsylvania jaama meeste WC-s infarkti, laipa ei suudetud kolm päeva tuvastada, kuna ta oli passis oma aadressi üle sodinud. **Millise nime all on Itze-Leib Schmuilowsky tuntud?**

(Vahepealset elukäiku ei tahaks niisuguse tasemega kilvaritele tutvustada, nagu täna siin saalis on). Küll aga näete tema fotot.

47.Gary Garland mängis 1979-80 Denver Nuggetsi eest NBAs päris kobeda hooaja, kuid otsustas seejärel siiski pühenduda oma teisele armastatud alale - muusikale. Tõenäoliselt on selles osaliselt süüdi ka tema poolõde, kes oli just sellel ajal saamas tõusvaks täheks. Enamuse oma muusikukarjäärist veetiski Gary oma poolõde saateansambliga mööda maailma ringi tuuritades. Ühtlasi oli ta ka hoolitsev onu fotol olevale, kurva elusaatusega tütarlapsele. **Nimetage Gary poolõde!**

48.Selle nimega on tänapäevalgi tuntud Solikamskis asuv eriti range rezhiimiga kinnipidamisasutus, kus kannavad oma karistust peamiselt eluaegse vanglakaristusega kinnipeetavad. Vangla ametlik nimetus on [vene keeles](#) *ФКУ ИК-2 ОИК-2 ОУХД ГУФСИН России по Пермскому краю*. Sama nimega(läti keeles- Baltais Gulbis) on kutsutud ka Daugavpilsis praegugi toimivat, kurikuulsat vanglat. Samuti Suur-Novgorodi eeluurimisvanglat ja ka Pjatigorskis asuvat tapivanglat. Kui Venemaal on see levinud vanglanimi, siis Suurbritannias on loetletud 162 selle nimega publi. **Mis nimi?**

49.1971 aastal juhtus tollase NSVL olmet arvestades suuremat sorti ime. „Vabamüüki” ilmusid kaks Prantsuse päritoluga parfüümi- Lancome „Climat” ja Guy Laroche parfüüm, mis kandis ühe riigi nime. Mõlema eest tuli välja käia 25 rubla. Sellest ajast peale jagunesid nõukogude naised kaheks- need kellel oli ja need kellel ei olnud „prantslasi”. **Mis riigi nime aga kandis see alates 1966 aastast tootmises olnud parfüüm?** Tõenäoliselt kuuliski enamus nõukogude inimesi sellest eksootilisest riigist esmakordselt tänu sellele parfüümile.

50. Hiljutise juubilari Tõnis Mäe „Püha Elmo tuled” on vaieldamatult suurepärase laul, kuid juba aastal 1985 tõusis USAs 2 nädalaks Billboard TOP 100 edetabeli tippu kuuldav laul-”St Elmos Fire”(Man in Motion). Kõige huvitavam kokkusattumus on aga see, et laulu esitaja on Tõnis Mäest täpselt 4 aastat noorem, ka tema sünnipäev on 18.novembril. Püha Elmo tuled jäidki selle mehe suurimaks hitiks. **Nimetage kuuldav laulja!** Üks huvitav kokkusattumus on veel-Täpselt sama nime ja eesnimega sõdur olla olnud Suurbritannia esimene langenud võitleja I Maailmasõjas.

51.Seda rahvasuus sageli nõgikikkaks nimetatavat lindu elutseb Euraasia metsavööndis Püreneedest Kamtsatkani, neid on kokku üle kahe ja poole miljoni isendi. Eestis on 6000 kuni 9000 haudepaari, talvel 15000 kuni 25000 lindu . Üks orintoloog kirjeldab nõgikikast nii- „Ebakindlate pasknääri meenutavate tiivalöökidega, tubli haki suurune, süsimust lind....” .Lindude Pesaterritooriumi suurus on mitu ruutkilomeetrit, levila põhjaosas isegi üle tuhande hektari. Vähemalt 300 meetri kauguseni pesapuust tõrjutakse sinna sattunud või tunginud liigikaaslased nokahoopidega ja kriiskava kisaga minema, kusjuures võõraid emaseid ajab minema pereema, isaseid aga pesaperemees ise. Ent toiduotsingul käiakse isegi paari kilomeetri kaugusel. Põhitoiduks on putukad, eelkõige puukoore alt kougitavad üraseki- ja sikuvastsed ning sipelgad, eelkõige kuklased. Esimesi aitab kätte saada pikk kidalise otsaga keel, teisi keelel olev liimjas aine. Päevane toidutarve on 800 vastset või tuhat sipelgat. **Mis lind on nõgikikas (Alutagusel isegi toonetikas)?**

52.Näete ühe Eesti rikkaima valla(2017 oli palgatöötaja keskmine brutopalk 1367.- eurot) ning suurima sisserändega valla(2017 kasvas valla elanikkond 11%) vappi. Vald sattus mullu meediatähelepanu alla ka tänu sellele, mida Shveitsis nimetatakse Kuhfladen-Bingo. Lihtsalt küsitavas vallas on see nähtus ametlikult organiseerimata võrreldes Shveitsi analoogiga. **Vald?**

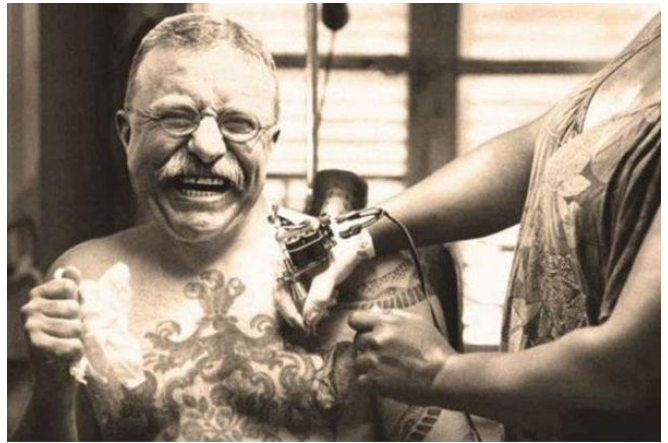
53.Parvetamine kummiparvedega sai alguse 1842.aastal ühe Ameerika Ühendriikide armee leitnanti ekspeditsiooniga Platte jõel . Raftingu isaks loetav mees sooritas aastail 1842 kuni 1845 kolm ekspeditsiooni „metsikusse läände” ja pälvis kuni elu lõpuni austava „Pathfinderi „ hüüdnime. Üheks tema kaaslaseks ja teejuhiks oli neil retkedel legendaarne pioneer Kit Carson. Edukad ekspeditsioonid ja kangelasekuulsus panid aluse hilisemale poliitkarjäärile. Küsitav oli aastal 1856 Vabariikliku partei ajaloo esimene presidendikandidaat.Samuti jõudis ta olla Arizona territooriumi kuberner ja Kalifornia senaator. Tema järgi on nimetatud sadu geograafilisi objekte, sealhulgas u 250 000 elanikuga linn Kalifornias. Rahvusvaheliselt tuntuim tema järgi nimetatud objekt, on aga kindlasti Las Vegase üks tuntumaid tänavaid, millisel pakutakse igal õhtul tuhandetele turistidele unustamatut valgusshowd. **Nimetage see kuulus ameeriklane!**

54.See teenekas hokitreener on NHLis olnud Colorado Avalanche, Atlanta Trashersi ja Calgary Flamesi peatreeneriks. Aastal 2001 võitis ta koos Avalanchega ka Stanley Cupi. Praegu istub mees korraga kahel peatreeneritoolil. Tema juhendada on nii Omski Avangardi meeskond KHLis kui ka alates 2017 aastast ka Läti rahvuskoondis.Lätlastega löödi käed koguni 5 aastaks ja rahvuskoondist peaks ta juhendama kuni 2022 aastani. Viimasel MMil said lätlased tema käe all praktiliselt maksimumtulemuse, lõpetades turniiri 8. kohaga. **Treener?**

55.Näete ühe ameerika maalikunstniku tüüpilist suuresilmalist last kujutavat maali. 2014 aastal väntas Tim Burton selle kunstniku eluloofilmi „Big Eyes”, kus kunstnikku kehastas Amy Adams ja tema tõprast abikaasat, kes aastaid presenteeris end maalide autorina Christopher Waltz.**Nimetage see 1927 aastal sündinud „elav klassik”!**

56. Veel üks kunstiküsimus. **Keda tätoveeritakse fotol?**

57. Mees fotol on Karl Eelmaa. Päris kindlasti teate tema sagedase koostööpartneri (keda ma ei küsi) nime. (Jutt pole tuvist) **Kes on pildil?**

58. 2000 aastal hukkunud allveelaeva „Kursk” mäletavad tõenäoliselt kõik saalisviibijad. Küsin aga üht selle eellast, mõnes mõttes legendaarset aatomiallveelaeva, mille nimel peaks tänini olema allveelaevade (avalikustatud) sügavusrekord. 1985 aastal laskus see aatomiallveelaev 1027m sügavusele. 7. aprilli 1989 toimus Norra meres, allveelaevas tulekahju ja laev uppus. 69 meeskonnaliikmest hukkus 42 neist u pooled lihtsalt külmusid surnuks, enne kui Vene pealveelaevad neid jäisest veest päästa suutsid. Tegu oli järjekorras neljanda uppunud vene aatomiallveelaevaga, kuid esimesega, millisele oli antud lisaks tavapärasele numeratsioonile ka nimi. Kusjuures „austava” nimetuse pälvis laev alles hukkumisaasta jaanuaris. **Mis nime see allveelaev kandis?**

59. Roger Federer on lisaks sellele, et ta on suurepärase tennisist, tuntud ka oma heategevuse poolest. Nii on tänaseks toimunud 5 „Match for Africa” nimelist tennisekohtumist, millistest laekuv tulu läheb Federeri heategevusliku fondi kaudu Aafrika põhjatusse ja pimedasse mutiauku. Esimestes üksikmängudes kohtus Federer Nadali, Wawrinka ja Murrayga. Seejärel mindi üle paarismängu formaadile. Nii neljandas kui viiendas matshis on Federeri paarismängupartner olnud sama, kuid vastasteks on olnud 4. mängus John Isner ja Mike McCready (Pearl Jami liige) ning seni viimases möödunud aasta märtsis San Jose peetud mängus Jack Sock ja Savannah Guthrie (NBC saatejuht). **Kes oli aga Federeri paarismängupartner neis mängudes?** Täna peaks ta olema 64 aastat vana.

60. Fotol on USA muusik, kellest tõenäoliselt 99% eestlastest, enne viimase hooaja „näosaadet” kuulnudki polnud. Kuulete ka küsitava ainsat nr 1 edetabelihitti „Frankenstein”. Mis on - Instrumentaalpala! **Kes on fotol?**

61.Fotol olev supermodell olevat üks Haute Couture ikoonidest. Kuni 2014 aastani oli ta üks Victorias Secreti pesuinglitest. Loreali üks esindusnägudest on ta ka täna. Viimasel ajal on ta avastanud enda jaoks ka näitlemise. Igatahes amatsioon Venelia rollis „Wonder Womanis” ja „Justice Leagues” nägi ta kuum välja. Kuna tema emakeel on friisi keel, siis osaleb ta ka paljudes Friisimaa ja friisi keelega seotud promokampaaniates. Igatahes on tegu ühe kuumima 2 lapse emaga modellimaailmas. **Nimetage see täna veel 33 aastane kaunitar!**

62.Fotol on Ungarist pärit koeratõu esindaja. Tegu on tarkade ja kergesti koolitavate karjakoertega, kes on oma perekonnale truud. Oma nutika käitumise tõttu on ta väga hinnatud ka suuremakasvuliste kariloomade ajajana. Teda on kasutatud isegi metsseajahil ajukoerana. Eeskujulik kaitse- ja seltsikoer. Narkoer. Valve- ja alarmkoer. Suurepärase agility-koer. Armastusväärne kodukoer. Suhteliselt lühikese karvkatte ning suurepärase kohanemisvõime tõttu ei teki probleeme ka tema korteris pidamisel. Keskmist kasvu, turjakõrgusega 38-47 cm, kaal 8-14 kg. Karvkate on lühike ja lokkis, tavaliselt must, valge, liivakarva, blue-merle, pruun, punane või hall, vajab väga minimaalset hooldamist. **Koeratõug?**

63.Küsin mitmekülgset kultuuritegelast- tema sulest on ilmunud raamatud „head ööd, maga hästi!”, „Mismoodi ma seda maailma armastan” ja „Südame hääl”. Tema pintsli alt tulnud loominguga põhjal on koostatud maalinäitused „Olen tolerantne” ja „Kaevu põhjas”. Tema viimane helikandja, mis ilmus aastal 2016 kandis nime „Kuristi kohal”, esimene aastast 1996 aga „First Acoustic Graffiti”. Ta on osalenud teleseriaalis „Veri” ning kehastanud teatris ja filmis nii Jeanne d’Arci kui ka Vilhelmine Klementit. **Kes?**

64.Fotol olev korvpallur püstitas hiljuti NBAs omapärase rekordi. Nimelt sai temas NBA ajaloo esimene keskmängija, kes on kahes mängus järjest tabanud vähemalt 7 kolmepunktiviset. Veel hooajal 2015/16 sooritas mees terve hooaja jooksul kaare tagant üldse vaid kaks viskeüritust. Järgmisel hooajal tabas aga juba 134 viset. **Nimetage see arenemisvõimeline keskmängija, kes 3se viskamise õppis ära Brooklyn Netsis, kinnistas möödunud hooajal oma oskusi Lakersis ja on sel hooajal üks Milwaukee Bucksis tugitalasid.**

65.Fotol on Austria välisminister, kelle pulmas käis möödunud suvel tantsimas Vladimir Putin isiklikult. **Mis on selle Jordaania üleskasvanud proua nimi?**

66. Selle Eesti mängufilmi juures oli tegev tõeline raskekahurvägi - Operaatoriks oli Jüri Sillart, muusika kirjutas filmile Erki-Sven Tüür, toimetajana oli ametis Tiina Lokk, stsenaarist Mati Unt (osales filmis ka näitlejana). Samuti löid näitlejatena kaasa filmilavastajad Peeter Simm, Peeter Urbla ja Arvo Kruusement. Eesti filmile omaselt olid seal rollid ka Tõnu Kargul ja Leida Rammol. Arvo Kukumägi oli aga lausa üks peaosalistest. Näete ka kaadrit filmist. **Mis film?** (Küsija pole seda filmi millegipärast kunagi näinud/vaadanud)

67. Küsin kunagist olümpialinna, millist tänapäeval juhib mitteametlikult Rizzutode maffiapere. Perekonna alusepanijaks loetakse 1970 dail tegutsenud Sitsiilia emigranti Niccolo Rizzutot. Perekond kontrollib kogu kuritegevust alates narkokaubandusest ja lõpetades palgamõrvadega. Praegu peaks perekonnapeaks olema Niccolo pojapoeg Leonardo, kes vabanes möödunud aasta veebruarikuus vanglast. Ta aitas vabanedes perekonna vahepealsest võimuvaakumist kenasti välja. 2017 aastal valmis ka perekonna tegemisi kajastav teleseriaal „Bad Blood” Perekonda kutsutakse sageli maffiaringkondades ka „Kuuendaks perekonnaks”. **Esimesed viis tuntud maffiaperekonda tegutsevad New Yorgis, millist linna kontrollib aga Rizzutode perekond?**

68. Portaalis auto24 on praegu müügis vaid üks seda marki auto (fotol). Auto asukohaks on küll määratud Soome kuid seda see segab kui juttu on masinast, mille eest küsitakse ainult 191 880.- eurot. Auto sünniaastat pole kuulutuses näidatud, küll on aga kirjas läbisõit (1000 km). Hobujõude on piisavalt (419 kW, 3,8 l mootori juures) Mudelinimetuseks on 570S. **Millise autofirma tagaveoline lapsuke on see 2 kohaline kupee?**

69. Francisco Macías Nguema (pildil) oli aastail 1968 kuni 1979 ühe Aafrika riigi esimene president ja diktaator. Tema ametiajal sai riik hüüdnimeks Aafrika Auschwitz, riigi elanikkond vähenes kolmandiku võrra, põhjuseks oli riiklik terror ja maalt põgenemine. 1979 aastal viis tema nõbu läbi riigipöörde, andis onu kohtu ala ja lasi hukata süüdistatuna genotsiidis. Kuna aga enamus riigi elanikkonnast ja ka Nguema ise uskusid oma üleloomulikesse võimetesse ja surematusesse, kutsuti surmaotsust täideviima spetsiaalne hukkamiskomando Marokost. Onu jalust koristanud Teodoro Obiang Nguema Mbasogo on riigi president aga praegugi. Tema poliitilised opponendid süüdistavad teda muude roimade hulgas ka kannibalismis. **Millises**

Aafrika riigis valitseb selline tore perekond?

70. Mis ansamblit kuulete?

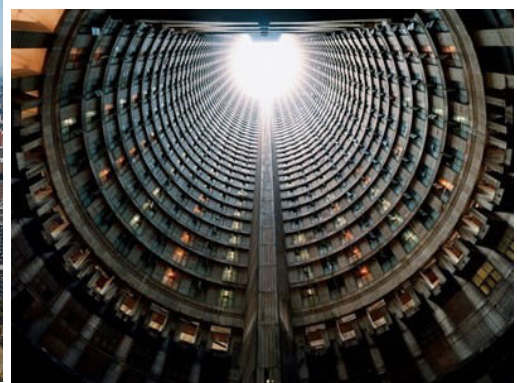
71. Enamus meist on näinud fotol olevat meest kasutamas IBM Selectric kirjutusmasinat. **Nimetage see mees(1941-2010)!**

72. Enamvähem kõik muusikaväljaanded on üksmeelel, et kõigi aegade parim valge räppar on Eminem. Teisele kohale selles kategoorias kiputakse aga millegipärast paigutama just fotol olevat kollektiivi, mitte Nublut. Nimetage see juba 1981 aastast tegutsev muusikaline kollektiiv, mille liikmeteks on Michael "Mike D" Diamond, Adam "MCA" Yauch ja Adam "Ad-Rock" Horovitz. Peale Adami surma 2012 aastal teatas kollektiiv laialiminekest. Oma eksistentsi jooksul võitsid nad 3 Grammyt, 4 MTV Video Music Awardsi ja hulgaliselt muud nipet-näpet. Üle maailma müüdi enam kui 50 miljonit plaati, mis tegi neist kõigi aegade enimmüünud hip-hop koosluse. Erilise austusavaldusena arvati kooslus ka Rock n Roll Hall of Fame i. Viimati ületati ka Eestis uudiskünnis teatega, et grupp on kaevanud kohtusse energijaogitootja Monster, kuna viimased on ilma loata kasutanud nende loomingut oma reklaamides. **Mis ansambel?** (Ette mängima ei hakka-kuulake normaalset mussi !)

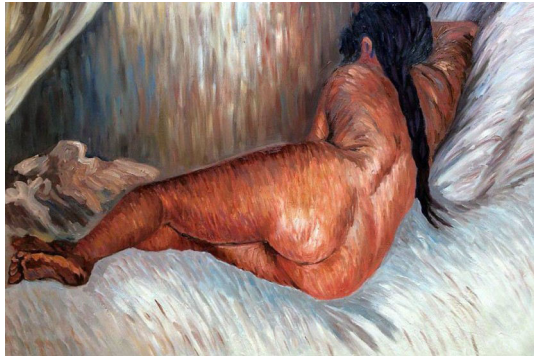
73. USA kodusõja ajal eelnes põhjaosariiklaste Atlanta vallutamisele a 1864 nn „Shermani reid”, mille käigus lisaks otsesele sõjalisele tegevusele valmistati ka hulgaliselt „Shermani lipse” Tavaliselt võis neid leida suuremate puude küljest. **Millest valmistati Shermani lipse**(Sherman necktie)?

74. Fotodel olev huvitava arhitektuuriga kõrghoone kannab nimetust Ponte Tower. Asub see ühe suurlinna Berea linnaosas. 55 korruseline hoone valmis aastal 1975 ja selle kõrgus on 173m. 1980te lõpus võttis hoone oma valdusesse kohalik maffia(see on tegelikult liiga peen sõna) ja sellest ajast peale muutus see täiesti omaette slummiks. Hoone sisemusse kerkis meetrite kõrgune prügimägi, kuhu kohalikud jõugud ka hulgaliselt oma tegevuse tagajärjel tekkinud laipu sokutasid. Samuti oli hoone sel perioodil väga populaarne enesetapjate hulgas. Tõsi kui „kultuurikiht” muutus liiga paksuks, saabus allahüppajate surm, pigem lämbumise kui lõmastumise tagajärjel. 2007 aastal ostis hoone ära üks Araabia päritolu investorite grupp, lõi seal korra majja ja klanis unikaalse kinnisvara enne üht suursündmust üles. Täna korraldatakse populaarseid Ponte Tower Toure, mille käigus räägitakse verd tarretavaid lugusid koha ajaloost ja imeteletakse suurepärase linnavaadet. **Mis linna üks huviväärsusi on Ponte Tower?**

75. Milline ülemaailmselt tuntud projekt kestis 2. oktoobrist 1872 kuni 21. detsembri 1872?

76. Näete ühe maailmakuulsa kunstniku vähetuntud töid. (oleks olnud parem kui kunstnik oleks piirdunud vaid tagantvaatega) **Kunstnik?**

77. Vaba piibliteering- „Äi, kellele Simsoni vägivaldne käitumine ei meeldinud, otsustas pruudi hoopistükis isamehele naiseks anda. Simsonile pakkus ta nooremat tütart. Selline tegu sundis Simsoni uuele kättemaksule. Ta püüdis kinni kolmsada rebast, sidus nende sabad paarikaupa kokku ja pani iga sabapaari vahele tõrviku. Siis lasi ta loomad lahti vilistite viljapõldudele. Viljasaagi hävingut nähes üritasid vilistid Simsonit vangistada, kuid kõied vägilase käsivartel sulasid otsekui tules kõrbevad linased lõngad. Vabanenud köidikutest, haaras Simson ja tappis sellega tuhat meest.” **Mida kasutas Simson relvana?**

78. 1940 aastal külastas Eestit Jaapani diplomaat S. Shimada. Oma hilisemates reisimuljetes on ta leidnud paar sõna ka eestlaste iseloomustamiseks ja kuna tegu on kuldsete mõtetega, on need leidnud väärika koha ka Eesti maanteemuuseumi väljapanekus. **Palun täitke lüngad!** (Vastata on lihtsam kui teate täpselt, miks te täna siia tulnud olete!)

“Eestlased. Nii mehed kui ka naised, tarvitavad meelsasti viina, brändit, likööri, õlut ning kannavad hästi ja purju ei jää.... Eestlaste suurejanu tagajärjel ontase tõusnud kõrgele”

79. Millist ettevõtet esindasid ETV komöödiaseriaalis telesaatesse „Kes keda?” sattunud Ats, Jüri ja Aadu? Hoone kus küsitav ettevõtte asus projekteeris 1974 aastal arhitekt Maimu Kaarnaväli. Aastal 1978 töötas selles hiigelhoones 1000 inimest. Eesrindlastele jagati selles ettevõttes selliseid märke!

80. Fotol on Eesti tantsija, koreograaf, näitleja ja räppar. Just tema on solistiks elektroonilist tantsumuusikat tegevale ansamblile Def Räädu ja Bashment Kingz Soundile. **Kes?** (Kuulete ka tema esinemist.)

